

Tab 1

Виведення поза штат

Виведення військовослужбовця поза штат (а точніше виведення військовослужбовця в розпорядження командира) - це увільнення військовослужбовця від посади (виведення зі штату) та зарахування його у розпорядження командира військової частини (наприклад командира окремого батальйону, полку чи бригади).

→ [Указ Президента України "Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України" від 10.12.2008 р. № 1153/2008](#)

Далі вся інформація подається на прикладі МОУ (ЗСУ ГУР тощо), бо НГУ і ДПСУ може мати певні особливості

Найчастіше у розпорядження виводять військовослужбовців, які:

- перебувають на тривалому лікуванні після поранення - до моменту їх повернення зі лікування чи звільнення (законодавство не визначає, що саме вважається довготривалим лікуванням і часто військовослужбовців виводять поза штат через кілька днів після поранення)
- визнані непридатними, чи придатними до служби в тилкових частинах - до моменту їх переведення чи звільнення
- відсутні понад десять діб - до їх повернення або до дня набрання чинності рішенням суду про визнання їх безвісно відсутніми чи оголошення померлими, або до дня набрання законної сили вироком суду, яким їм призначено позбавлення волі.

Виведені поза штат військові не можуть повною мірою виконувати обов'язки за своєю посадою не можуть, і при цьому не можуть звільнитися зі Збройних Сил. Тож певний час мають чекати, наприклад, на звільнення, або переведення в інші частини. В цей час вони підпорядковуються не своєму безпосередньому командирі, а командирі військової частини.

Рішення про виведення військовослужбовця в розпорядження оформляється наказом. Військовослужбовець має право ознайомитись з виягом з цього наказу, щоб зрозуміти коли саме і з яких підстав його вивели в розпорядження командира.

Перелік підстав для зарахування в є вичерпним. Це означає, що з інших підстав, ніж ті, які передбачені в законі, людину вивести поза штат не можна. Незаконне виведення поза штат може бути оскаржене:

- в адміністративному порядку (шляхом подання скарги вищому командуванню)
- в судовому порядку (шляхом подання позову до суду).

Грошове забезпечення військовослужбовцям поза штатом виплачується:

- впродовж 2х місяців - в розмірі грошового забезпечення (голої зарплати), яке військовослужбовець отримували за зайнятими посадами до зарахування в розпорядження - це в районі 20-25 тис. грн
- після двох місяців - фактично в розмірі мізерних доплат (оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років) - в районі 600-800 грн на місяць

Однак це правило не стосується поранених військовослужбовців на лікуванні з двох причин:

- час перебування військовослужбовців на лікуванні виключається із загального періоду перебування у розпорядженні відповідних командирів (начальників)

→ [абз. 22 п.117 Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України](#)

- поранені військовослужбовці за наявності довідки про обставини травми, де поранення визнане, як таке, що пов'язане із захистом Батьківщини, мають право на додаткову винагороду до 100 тис. грн на стаціонарному лікуванні/реабілітації та у відпустці для лікування, якщо поранення тяжке.

→ [Постанова Кабінету Міністрів України “Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану” від 28.02.2022 року №168:](#)

	Поранений військовий на стаціонарному лікуванні/у відпустці після тяжкого поранення	Поранений військовий, визнаний непридатним з переоглядом через 6-12 місяців, який перебуває в частині
Перші два місяці	грошове забезпечення, яке військовий отримував за займаною посадою до виведення поза штат - в районі 20 тис грн на місяць + додаткова винагорода за стаціонарне лікування поранення - в районі 100 тис. грн на місяць залежно від днів лікування	грошове забезпечення, яке військовий отримував за займаною посадою до виведення поза штат - в районі 20 тис грн на місяць
Наступні періоди	грошове забезпечення, яке військовий отримував за займаною посадою до виведення поза штат - в районі 20 тис грн на місяць + додаткова винагорода за стаціонарне лікування поранення - в районі 100 тис. грн на місяць залежно від днів лікування	оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років - в районі 600-800 грн на місяць + додаткова винагорода - 20 100 грн. на місяць

Але якщо поранений військовослужбовець виведений поза штат і при цьому:

- він НЕ перебуває на стаціонарному лікуванні
- +
- ВІН в розпорядження командира ПОНАД 2 місяці
- +
- щодо його НЕМАЄ рішення ВЛК про визнання його тимчасово непридатним з переоглядом через 6-12 місяців

↓

тоді він дійсно може отримувати 600-800 грн в місяць

Поранені ж внаслідок захисту Батьківщини військові на стаціонарному лікуванні мають отримувати приблизно 120 000 грн на місяць:

- якщо вони лікуються більше 4х місяців поспіль - треба пройти ВЛК, щоб отримувати виплати і надалі (на практиці військові частини можуть вимагати довідку влк або довідку про перебування на стаціонарному лікуванні і швидше) -
→ [Абзац третій пункту 9 розділу I Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженого Наказом Міністерства оборони України 07 червня 2018 року № 260](#)

- якщо вони лікуються більше року - скоріш за все виплати припинять ВЗАГАЛІ, адже загальний час безперервного перебування військовослужбовців у на лікуванні та у відпустці за станом здоров'я із збереженням грошового та матеріального забезпечення не може перевищувати 12 місяців поспіль. Після цього військовим проводиться ВЛК з метою визначення придатності до військової служби і вони або повертаються на службу, або звільняються
→ [п. 6.13 Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого Наказом Міністра оборони України 14.08.2008 № 402\)](#)

На практиці, деякі рідні погоджують з військовими частинами компромісний варіант - їх рідних залишають на тривалому лікуванні понад 12 місяців, не звільняють зі служби, але при цьому право на грошове забезпечення втрачається.

Щоб зрозуміти, чи пораненому військовому в розпорядженні виплачують, те, що мають потрібно звернути увагу на таке:

- чи є довідка про обставини травми, де вказано, що поранення, пов'язане із захистом Батьківщини
- чи перебуває військовий на стаціонарному лікуванні
- скільки триває лікування - менше/більше 4х місяців, менше/більше 12ти місяців
- чи за цей час військовий проходив якісь ВЛК
- який статус військового - чи він визнаний придатним до служби в тилових частинах/тимчасово непридатний з переоглядом через 6-12 місяців
- коли саме військового вивели в розпорядження (поза штат)

Якщо військовий не орієнтується в тому, які виплати і коли були здійснені, в нагоді стане [довідка про нараховане і виплачене грошове забезпечення](#). Її можна витребувати у військовій частині через рапорт.

Щоб уникнути маніпуляцій з виплатами під час лікування, коли військовий поза штатом, потрібно написати [рапорт про виплату додаткової винагороди](#). (за нормальної комунікації цей рапорт можна просто відсканувати і надіслати командирі) До рапорта потрібно додати копії:

- ☒ [довідки про обставини травми](#) (форма 5) - у всіх випадках
- ☒ документів, які свідчать про стаціонарне лікування/реабілітацію (медичні картки стаціонарного хворого, виписні, перевідні епікризи тощо) - якщо військовий перебуває чи перебував на лікуванні
- ☒ [довідки ВЛК](#) про потребу подальшого лікування після 4х місяців - якщо військовий безперервно перебуває чи перебував на лікуванні
- ☒ [довідки ВЛК](#) про потребу у відпустці для лікування після тяжкого поранення - якщо військовий перебуває чи перебував у відпустці за станом здоров'я

Такий рапорт НЕ МОЖНА подати через Армія+

[Довідка про обставини травми \(поранення, контузії, каліцтва\)](#) - ключовий документ, який має отримати військовослужбовець після поранення. Вона дає правильну юридичну оцінку пораненню та фіксує факт його отримання саме в ході бойових дій.

Процес видачі довідки про обставини травми виглядає так:

1. Командир військової частини видає наказ про отримання поранення (травми, контузії, каліцтва) військовослужбовцем на підставі журналу бойових дій, рапорту командира підрозділу, пояснень військового або свідків про подію тощо.
2. На підставі наказу командира військової частини начальник медичної служби (начмед) формує довідку про обставини травми (ст. 260 [Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України](#)).
3. Командир військової частини затверджує довідку своїм підписом.

Військовослужбовець може отримати довідку про обставини травми двома основними шляхами:

- Автоматично (на жаль, це трапляється доволі рідко). Видати довідку про обставини травми після поранення - обов'язок, а не право військової частини і законодавство не визначає, що це має відбутися тільки за зверненням військовослужбовця. В ідеалі це мало б відбуватись так:
 1. Після того як військовий потрапив в госпіталь, лікарня має передати до військової частини або через найближчий ТЦК та СП по СЕДО/поштою сповіщення про надходження військовослужбовця на стаціонарне лікування.
 2. [Травневі законодавчі зміни](#) передбачають, що військова частина має оформити довідку про обставини травми в електронній формі та не пізніше наступного дня після оформлення пересилається засобами ІКС (інформаційно-комунікаційна система «Медична інформаційна система Збройних Сил України») у ВЛК медичного закладу, де лежить військовий. Один примірник довідки

виготовляється у паперовій формі і обов'язково зберігається в особовій справі військовослужбовця.

- На підставі рапорту військовослужбовця. Якщо частина зволікає із видачею довідки про обставини травми, військовий може через ЗОЗ або найближчий ТЦК та СП по СЕДО або ж поштою, або якщо частина нормальна просто в месенджері - подати [рапорт про отримання довідки про обставини травми](#), до якого потрібно додати:

- ☒ пояснення про обставини отримання поранення
- ☒ за можливості - пояснення військових, які були свідками отримання поранення

Такий рапорт НЕ МОЖНА подати через Армія+

Рідні військового можуть подати до частини письмову заяву з проханням надати таку довідку. Якщо комунікація нормальна - це можна погодити і усно.

Tab 2

